

Amsterdam Chess Open scherpt regels aan na controverserond Israëlische grootmeester

Artikelen op het web , Nieuws

2 oktober 2026 19:57

Martin Blom

3

Alexander Bagrationi. Bron: [Wikimedia commons](#)

Stichting Amsterdam Chess Open, organisator van het grootste weekendschaaktoernooi van Europa, gaat de toernooiregels aanpassen. Spelers die uitkomen voor schaakclubs die gevestigd zijn in gebieden die volgens het Internationaal Gerechtshof onrechtmatig bezet zijn, kunnen daardoor voortaan niet meer deelnemen. De maatregel volgt op de controverserond de Israëlische grootmeester Alexander Bagrationi, nadat de organisatie werd geconfronteerd met informatie over zijn betrokkenheid bij schaakclubs in Israëlische nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever.

Het Amsterdam Chess Open vindt dit jaar plaats van 23 t/m 25 oktober in de Apollohal in Amsterdam-Zuid. Tot voor kort werd [deelnemerslijst](#) aangevoerd door de grootmeesters Loek van Wely, Max Warmerdam en Alexander (Aaron) Bagrationi. Over die laatste speler is discussie ontstaan.

Controverserond Bagrationi

Bagrationi is geen onbekende in het Nederlandse schaakcircuit. Eerder speelde hij onder andere op het Noteboomtoernooi, het Amsterdam Chess Open, het HSG Open en het HWP InHolland Weekendoernooi.

Alexander Bagrationi, geboren in Ternopil in Oekraïne, raakte in zijn twintiger jaren sterker betrokken bij het Joodse geloof. In 2011 nam hij deel aan een zomerschool op een jesjiva in de buurt van Moskou, waar hij in contact kwam met [Mikhail Nedobora](#), een eveneens Joods-Oekraïense schaker. Nedobora was al eerder naar Israël geëmigreerd en zou Bagrationi hebben geïnspireerd om eveneens naar Israël te gaan.

Niet lang daarna kwam Bagrationi via de [Masa Israel Journey](#) op uitwisseling in Israël terecht. De Masa Israel Journey is een door Israël ondersteund programma voor Joodse jongeren uit de diaspora. Tijdens zijn verblijf studeerde Bagrationi onder meer aan een jesjiva van [Machon Meir](#), een religieus-zionistische organisatie. Machon Meir beschouwt Joodse vestiging in het Land Israël als een belangrijke religieuze opdracht en rekent ook Judea en Samaria, de Hebreeuwse benaming voor de Westelijke Jordaanoever, tot het Bijbelse Land Israël. De organisatie heeft zich uitgesproken tegen territoriale deling van het land en tegen overdracht van delen daarvan aan een Palestijnse staat.

Kampioenschap met Elitzur Elkana

Tijdens zijn verblijf in Israël stonden de schaakactiviteiten van Bagrationi niet stil. Hij ging spelen voor [Elitzur Elkana](#), een club uit [Elkana](#), een Israëlische nederzetting op de Westelijke Jordaanoever. De toevoeging van Bagrationi aan het eerste team leverde een krachtige kwaliteitsimpuls, want mede dankzij zijn inspanningen promoveerde Elkana als eerste team van de Westelijke Jordaanoever naar de Liga Leumit, de hoogste schaakdivisie van Israël.

Inreisverbod

Later dat jaar besloot Bagrationi definitief naar Israël te verhuizen. Bij zijn aanvrage verstrekke hij echter vervalstede documenten waardoor hij een inreisverbod kreeg. Volgens Bagrationi zelf waren de documenten door zijn vader en broer ingediend en heeft hij deze documenten nooit ingezien.

Een aantal jaar mocht hij het land niet in. Dankzij de bemiddeling van Haggaï Frank, voorzitter van de schaakclub in Elkana, en het Knessetlid [Nissan Slomiansky](#) werd zijn inreisverbod uiteindelijk opgeheven en kon hij in 2017/2018 naar Israël komen. Slomiansky was een prominente voorstander van de Israëlische nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever. Hij was medeoprichter van de religieus-zionistische beweging Gush Emunim en stond van 1981 tot 1998 aan het hoofd van de lokale raad van Elkana.

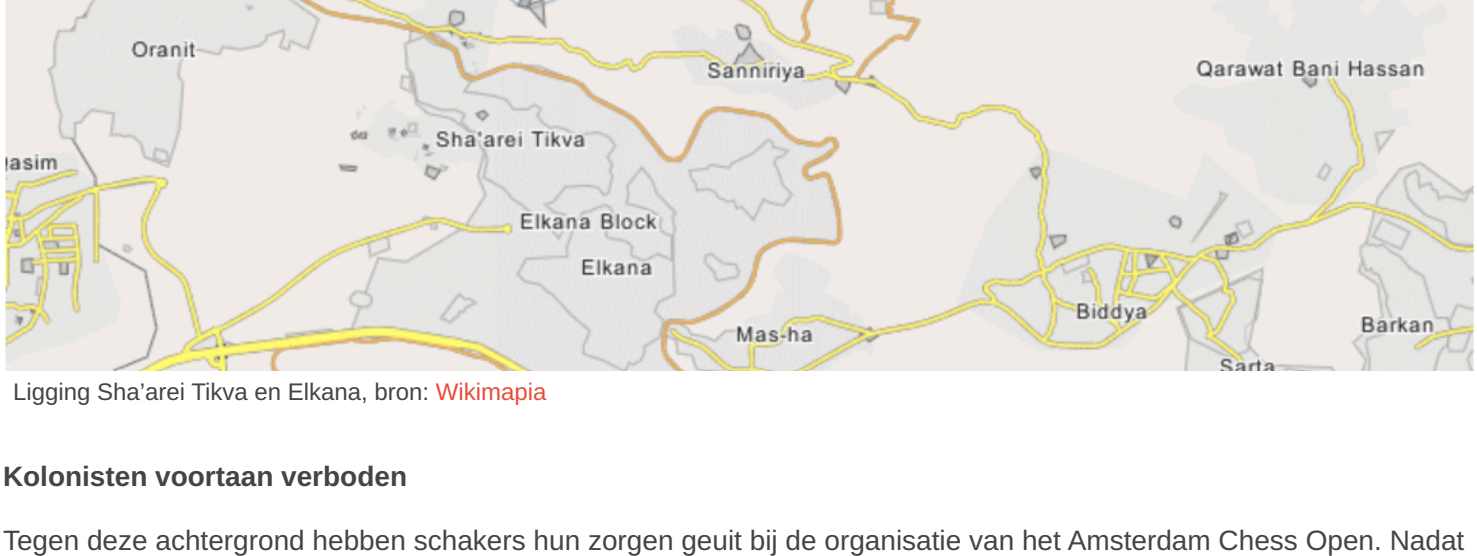
Vanaf 2018 speelde Bagrationi opnieuw in Israël, waar hij onder meer het [Open Kampioenschap van de stad Jeruzalem 2018](#) won.

In 2019 besloten hij en zijn familie naar Duitsland te verhuizen. Toch bleef hij betrokken bij het Israëlische schaakleven. In 2020 [veranderde hij zijn federatie](#) naar Israël.

Elitzur Shomron

Ook in 2026 speelde Bagrationi nog partijen voor [Elitzur Shomron](#), een schaakclub die gevestigd is in [Sha'arei Tikva](#), een Israëlische nederzetting op de Westelijke Jordaanoever. Op de site van de gemeente Shomron werd in 2024 nog [verslag gedaan](#) van de goede prestaties van het eerste team en de jeugdteams. Het schaakteam wordt in de (Google Translate)-vertaling "The team representing the Shaar Shomron local council" genoemd.

En dat is niet oncontroversieel. Het Internationaal Gerechtshof [oordeelde](#) in 2024 dat de Israëlische nederzettingen in de Westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem en het daarmee samenhangende regime in strijd zijn met het internationaal recht. Het Hof oordeelde daarnaast dat Israëls voortdurende aanwezigheid in het bezette Palestijnse gebied onrechtmatig is en dat Israël nieuwe nederzettingsactiviteiten onmiddellijk moet beëindigen. Het Hof stelde bovendien dat andere staten de illegale bezetting niet als rechtmatig mogen erkennen en geen hulp of bijstand mogen verlenen bij het in stand houden van de door Israël gecreëerde situatie. Ook moeten staten onderscheid maken tussen Israël en het sinds 1967 bezette Palestijnse gebied.

Ligging Sha'arei Tikva en Elkana, bron: [Wikimapia](#)

Kolonisten voortaan verboden

Tegen deze achtergrond hebben schakers hun zorgen geuit bij de organisatie van het Amsterdam Chess Open. Nadat de organisatie met concrete informatie over Bagrationi werd geconfronteerd, pakte bestuurslid Marjolein Aarten pakte de kwestie op. De stichting deed vervolgens navraag bij [The Rights Forum](#), een mensenrechtenorganisatie. Volgens het ACO bevestigde The Rights Forum dat de aangeleverde informatie over de betrokkenheid van Bagrationi bij de betreffende clubs klopte. Ook had The Rights Forum geadviseerd Bagrationi niet toe te laten tot het toernooi. Zo ver kwam het overigens niet, Bagrationi heeft zich vrijwillig uit het toernooi teruggetrokken.

De kwestie heeft Stichting Amsterdam Chess Open ertoe gebracht haar beleid voor toekomstige toernooien aan te scherpen. Hierbij wordt het toernooireglement zo aangepast dat spelers die uitkomen voor een club die gevestigd is in een gebied dat volgens het Internationaal Gerechtshof onrechtmatig bezet is, niet aan het toernooi kunnen deelnemen. De maatregel geldt dus niet enkel voor de Westelijke Jordaanoever, maar wereldwijd.

Daarmee wil de organisatie voorkomen dat bij toekomstige inschrijvingen opnieuw onduidelijkheid ontstaat over de vraag hoe moet worden omgegaan met spelers die uitkomen voor clubs in dergelijke gebieden. De nieuwe bepaling zal juridisch worden getoetst en per 1 januari 2027 ingaan. Volgens het ACO sluit het beleid aan bij het advies van het Internationaal Gerechtshof van 19 juli 2024 en bij het [Nederlandse beleid ten aanzien van activiteiten in de bezette gebieden](#). De organisatie benadrukt dat het hierbij niet gaat om een oordeel over individuele spelers, maar om een algemene regel voor deelname.

Reactie Alexander Bagrationi

In een reactie op het artikel benadrukt Bagrationi dat zijn betrokkenheid bij de Israëlische schaakclubs volgens hem uitsluitend voortkwam uit zijn liefde voor het schaken en niet bedoeld was als politieke boodschap. Hij benadrukt dat onderscheid moet worden gemaakt tussen zijn sportieve activiteiten en zijn persoonlijke overtuigingen en juridische vragen over de status van gebieden. Het spelen voor een schaakclub betekent volgens hem niet dat hij een gemeente vertegenwoordigt of de politieke standpunten of besluiten van een lokale overheid onderschrijft. Hij vindt daarom dat politieke standpunten niet aan hem moeten worden toegeschreven op basis van het enkele feit dat hij voor een bepaalde club heeft gespeeld.

Bagrationi wijst er daarnaast op dat de clubs waarvoor hij in Israël speelde officieel door FIDE zijn erkend. Eventuele vragen over de legitimiteit van die erkenning zouden volgens hem aan de FIDE moeten worden gesteld en niet aan hem persoonlijk.

Over zijn deelname aan het Amsterdam Chess Open stelt Bagrationi dat hij al begin september wist dat hij vanwege familieverplichtingen niet aan het toernooi zou kunnen deelnemen, maar dat hij was vergeten dit aan de organisatie door te geven. Hij zegt dat hij daarom dit jaar niet van plan was om in Amsterdam te spelen en dat de discussie over zijn deelname volgens hem voorkomen had kunnen worden. Over een eventuele deelname aan een volgende editie schrijft hij dat hij hoopt daar volgend jaar wel tijd voor te kunnen maken.

English summary

The Amsterdam Chess Open, one of Europe's largest weekend chess tournaments, will amend its regulations following controversy surrounding Israeli grandmaster Alexander Bagrationi. The tournament organization plans to exclude players who represent chess clubs based in territories that the International Court of Justice has determined to be unlawfully occupied. The decision follows concerns raised about Bagrationi's involvement with Elitzur Elkana and Elitzur Shomron, chess clubs based in Israeli settlements in the West Bank. After reviewing the information and consulting human-rights organization The Rights Forum, the organizers concluded that the information was accurate. The Rights Forum also advised against allowing Bagrationi to participate. Bagrationi subsequently withdrew from the 2026 tournament himself.

The new policy will apply not only to the West Bank but to any territory whose occupation has been determined to be unlawful by an international court, and will take effect from 1 January 2027 following legal review. The organizers emphasize that the measure is a general participation rule rather than a judgment about individual players. Bagrationi, in his response, rejects the suggestion that his involvement with the Israeli clubs was political, saying that he played for them because of his love of chess and that playing for a club does not mean endorsing the political positions of the municipality where it is based. He also points out that the clubs are officially recognized by FIDE and says that questions about their recognition should be addressed to FIDE.

Journalistieke verantwoording

- Dit artikel is volledig tot stand gekomen door vrijwilligerswerk. Er is geen vergoeding betaald.
- De biografische informatie over Bagrationi is ontleend uit openbare bronnen, waaronder een artikel in het Hebreeuwse tijdschrift Matzav HaRuach.
- Aan alle betrokken personen is in het kader van hoor- en wederhoor een reactie gevraagd. Deze reacties zijn verwerkt in het artikel.

Reacties onder het artikel dienen inhoudelijk te blijven. Racisme, antisemitisme of discriminatie worden niet getolereerd en kunnen tot sancties leiden, waaronder verwijdering van comments of verdere maatregelen.

Edit redactie: Reageren onder het artikel is uitgezet. Discussies kunnen op andere plekken worden gevoerd, bijvoorbeeld op [X](#). Schaaksite is niet het goede medium hiervoor.

Over Martin Blom

Bekijk alle artikelen van Martin Blom

3 Reacties

Jan Winter

03 oktober 2026

Mag een organisator van een FIDE-geratet toernooi spelers uitsluiten om politieke redenen als de FIDE General Assembly daar zelf geen sancties voor heeft uitgevaardigd?

Frits Fritschy

03 oktober 2026

Aangezien internationaal recht boven reglementen van een organisatie gaat, denk ik dat als de FIDE hier problemen mee heeft, het CAS de FIDE eventueel in het ongelijk zal stellen. Aangezien Nederland het Internationaal Gerechtshof erkent, gaat het hier om een uitsluiting om juridische, niet om politieke redenen.

Joris van Vuure

04 oktober 2026

Make Love, no War

Of, om een beroemde Amsterdamse bestuurlijke uitgljider een nuttiger bestemming te geven: je kunt beter een potje gaan schaken.

Dat klinkt ineens bijna als een politiek programma.

Er is oorlog in Oekraïne. Het Midden-Oosten leeft een kruivat. In Europese steden worden demonstraties gehouden, Oekraïene bezet en Stukelstenen uit de grond getrokken. De wereld biedt dagelijks ruim voldoende aanleiding voor woede, verontwaardiging en morele stellingname.

En dan is er gelukkig nog het schaakbord.

Vierenzestig velden waarop de mensheid al eeuwenlang haar conflicten uitvecht zonder dat er iemand voor naar het Internationaal Gerechtshof toef. Wit begint, zwart antwoordt en na afloop schud je elkaar de hand. Zelfs als je ervan overtuigd bent dat degene tegenover je een volslagen idioot is.

Dat laatste is onder schakers overigens geen zeldzame overtuiging.

Maar ook het schaakbord moet kennelijk worden bevrijd van zijn politieke onschuld.

Het Amsterdam Chess Open heeft aangekondigd zijn reglement aan te passen. Aanleiding is de Israëlische grootmeester Alexander Bagrationi, die heeft gespeeld voor schaakclubs in Israëlische nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever. De organisatie won advies in bij The Rights Forum en wil voortaan spelers uitsluiten die uitkomen voor clubs in gebieden waarvan de bezetting volgens het Internationaal Gerechtshof onrechtmatig is.

Dat klinkt juridisch zorgvuldig. Bijna administratief zelfs.

Het probleem begint bij de vraag waarom een schaaktoernooi überhaupt meent deze afweging te moeten maken.

Een grootmeester die voor een schaakclub speelt, is in de eerste plaats een grootmeester die voor een schaakclub speelt. Hij is geen ambassadeur van de plaatselijke gemeenteraad, geen woordvoerder van een regering en al helemaal geen wandelende erkenning van landsgrenzen. Wie hem toch zo behandelt, maakt van een inschrijfformulier voor een schaaktoernooi een geopolitieke loyaliteitsverklaring.

Bagrationi zelf zegt precies dat: zijn betrokkenheid bij de betreffende clubs was schaaktechnisch en niet politiek. Wie vragen heeft over de erkenning van die clubs, kan volgens hem terecht bij de FIDE.

Dat lijkt mij een buitengewoon redelijke gedachte.

Natuurlijk mogen schakers politieke opvattingen hebben. Ze mogen demonstreren, petitjes tekenen, vlaggen dragen en zich uitspreken tegen Israël, voor Israël, tegen Rusland, voor Oekraïne of desnoods tegen de aanleg van een fietspad in de eigen straat. Dat heet vrijheid.

Maar juist daarom is het zo merkwaardig wanneer een schaakorganisatie besluit zelf scheidsrechter te worden over de politieke aanvaardbaarheid van de sportieve omgeving waarin een deelnemer verkeert.

Daar komt nog iets bij. Voor die morele beoordeling klopte het Amsterdam Chess Open aan bij The Rights Forum. Ook dat is een keuze. De organisatie voert een uitgesproken campagne tegen de Israëlische politiek en probeert die overtuiging met juridische en publicitaire middelen kracht bij te zetten. Dat mag vanzelfsprekend. Maar juist daarom is het geen neutrale schaakarbiter die boven het politieke strijdgewoel zweeft.

Waarom zou een schaaktoernooi daar überhaupt een oordeel gaan halen over de toelaatbaarheid van een schaker?

Het wrange is dat het Amsterdam Chess Open in enkele jaren juist iets prachtigs heeft opgebouwd. Op het fundament van het Eigenbroodtoernooi ontstond een enorm weekendtoernooi waar honderden mensen met volstrekt verschillende achtergronden samenkomen om dat ene te doen wat hen verbindt.

Schaken.

Dat is zeer geringe prestatie. Misschien is het in deze tijd zelfs waardevoller dan nóg een plaats waar mensen eerst moeten bewijzen dat hun politieke papieren in orde zijn.

Want zodra we die weg inslaan, volgen vanzelf nieuwe vragen. Welke club is fout? Welke stad? Welk land? Hoeveel afstand moet een speler hebben genomen van zijn regering? Geldt lidmaatschap als instemming? Een competitiewedstrijd? Een invalbeurt? En wie gaat dat allemaal beoordelen?

Voor je het weet is de deelnemerslijst geen deelnemerslijst meer, maar een moreel kadaster.

De FIDE heeft een motto dat inmiddels bijna aandoenlijk ouderwets klinkt: Gens una sumus. Wij zijn één familie. Zoals in iedere familie wordt er geruzied. Soms verschrikkelijk. En sommige familieleden zou je persoonlijk nooit uitnodigen voor Kerstmis.

Maar achter een schaakbord hoeft een Israëliër niet eerst uit te leggen wat hij van Netanyahu vindt. Een Iraniër niet wat hij van zijn ayatollah vindt. Een Rus niet wat hij van Poetin vindt. Een Oekraïner niet wat hij van Zelensky vindt.

En een Amsterdammer hoeft gelukkig ook geen verantwoording af te leggen voor het Amsterdamse stadsbestuur. Laat ze spelen.

Israëliërs en Iraniërs. Russen en Oekraïners. Amsterdammers en Rotterdammers.

Zonder vooraf te onderzoeken of de man of vrouw aan de andere kant van het bord wel deugt.

Want op die vraag kennen schakers het antwoord allang.

Nee.

Daarom spelen we tegen ze.

Books of the Month
Only available in October, 2026

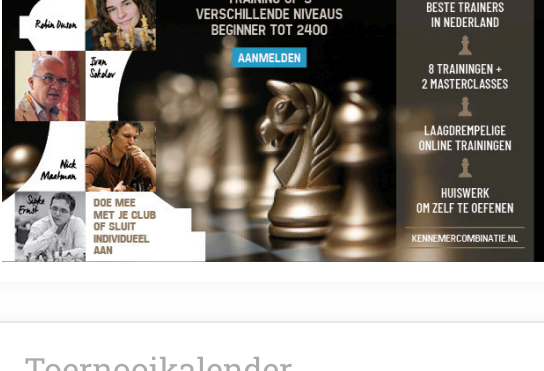
CYRUS LAKDAWALA

NOW!

when every second counts

Greene Hart Javed

Open competitie Charlo

Open competitie C1

Open Soester Snelschaak
2 oktober 2026 · Soest

KNSB competitie 20

KNSB competitie 2026
2 oktober 2026

4 oktober 2026 · Almere

4 oktober 2026 · Almer

4 Oktober 2020 · Freigen

Bron: SchaakKal

Contact en col